

نمونه مسائل درس ۱۱ اقتصاد

۱- اطلاعات جدول زیر بیانگر وضعیت توزیع درآمد ایران در سال ۱۳XX براساس شاخص دهک هاست، چنانچه تفاوت سهم دهک اول و چهارم ۱/۵ درصد، تفاوت سهم دهک دوم و پنجم ۲ درصد، تفاوت سهم دهک ششم و نهم ۳ درصد و تفاوت سهم دهک هفتم و دهم ۶/۵ درصد باشد، در این صورت سهم دهک های چهارم و پنجم و ششم و هفتم را محاسبه کنید.

سهم دهک اول	۷ درصد
سهم دهک دوم	۷/۵ درصد
سهم دهک سوم	۸ درصد
سهم دهک چهارم	؟
سهم دهک پنجم	؟
سهم دهک ششم	؟
سهم دهک هفتم	؟
سهم دهک هشتم	۱۱ درصد
سهم دهک نهم	۱۲/۵ درصد
سهم دهک دهم	۱۶/۵ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت	۱۰۰٪ درآمد ملی کشور

۲- در کشوری نسبت سهم دهک دهم به دهک اول جامعه از درآمد ملی در سالهای ۱۹۷۲، ۱۹۷۳، ۱۹۷۴، ۱۹۷۵ به ترتیب برابر با ۵/۵، ۵، ۶/۵، ۶ محاسبه شده است، وضع توزیع درآمد در این کشور در چه سالی مناسب تر بوده است؟

۳- سهم دهک اول، نهم و دهم جمعیت کشوری در یک سال از درآمد ملی، به ترتیب ۴، ۲۱، ۲۶ درصد بوده است، شاخص وضعیت توزیع درآمد بین مردم را در این کشور محاسبه کنید.

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

نمونه مسائل درس ۱۱ اقتصاد

۴- جدول زیر بیانگر وضعیت توزیع درآمد یک کشور فرضی در سال ۱۹۷۸ میلادی براساس شاخص دهک هاست، چنانچه تفاوت سهم دهک اول و دهم، ۱۹ درصد، تفاوت سهم دهک دوم و نهم $9/5$ درصد، تفاوت سهم دهک هفتم و ششم ۳ درصد و دهک هفتم و سوم ۶ درصد باشد، سهم دهک اول و سوم و هفتم و نهم را محاسبه کنید.

سهم دهک اول	؟
سهم دهک دوم	۵ درصد
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	$7/5$ درصد
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	$8/5$ درصد
سهم دهک هفتم	؟
سهم دهک هشتم	۱۳ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	۲۳ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت	۱۰۰٪ درآمد ملی کشور

۵- وضعیت توزیع درآمد را در دو کشور مساله یک و چهار مقایسه کنید، توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب تر است؟

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

نمونه مسائل درس ۱۱ اقتصاد

۶- در صورتی که تولیدات کشور فرضی مطابق با اطلاعات ارائه شده در جدول زیر باشد الف) تولید ناخالص داخلی ب) تولید ناخالص داخلی سرانه را محاسبه کنید.

تولید شرکتهای ایرانی در خارج از کشور	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
تولید خارجیان مقیم ایران	۸,۷۰۰,۰۰۰ تومان
تولید شرکتهای ایرانی در داخل کشور	۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
جمعیت کشور	۳۵ میلیون نفر

۷- در یک جامعه فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یکسال تولید شده است، با توجه به رقم این تولیدات و سایر داده ها، الف) تولید ناخالص داخلی این جامعه چقدر است ب) اگر جمعیت این کشور ۴۵ میلیون نفر باشد، درآمد سرانه را محاسبه کنید.

ماشین آلات	۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان
پوشاک	۵۵,۰۰۰,۰۰۰
مواد غذایی	۸۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
خدمات ارائه شده	۰/۱ ارزش مواد غذایی
سایر مواد مورد نیاز	مجموع پوشاک و ماشین آلات

۸- تولید ناخالص داخلی را برای اقتصاد با دو کالا با قیمت‌های زیر به صورت اسمی و واقعی محاسبه کنید.
ب) نرخ رشد تولید اسمی و نرخ رشد تولید واقعی را نیز محاسبه نمایید. (سال ۸۹ سال پایه)

سال ۱۳۹۰		سال ۱۳۸۹		کالا
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۲۵	۱۵۰	۵۰	۱۰۰	A
۳۰۰	۵۰	۱۵	۲۰	B

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

نمونه مسائل درس ۱۱ اقتصاد

۹- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر تولید به قیمت جاری و ثابت را در هر سال محاسبه کرده و نرخ رشد آنها را محاسبه کنید.

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۰		کالا
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۷۵	۴۰۰	۱۵۰	۳۰۰	A
۷۰۰	۱۲۰	۴۰۰	۶۰	B

۱۰- با توجه به تولید کالاهای جدول زیر در مدت یک سال در یک جامعه فرضی و ۵۰ میلیون نفر جمعیت در این جامعه، الف) تولید ناخالص داخلی آنها را محاسبه کنید ب) تولید خالص داخلی را محاسبه کنید ج) تولید ناخالص داخلی سرانه چقدر است؟

۲۵۰ دستگاه از قرار هر دستگاه یک صد میلیون ریال	ماشین آلات
۷۵۵ عدد از قرار هر عدد یکصد میلیون ریال	پوشاک
۲۵ تن از قرار هر تن شصت میلیون ریال	مواد غذایی
$\frac{۲}{۵}$ ارزش مواد غذایی	خدمات ارائه شده
۹۰۰ میلیون ریال	هزینه استهلاک

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

نمونه مسائل درس ۱۱ اقتصاد

۱۱- توجه به مندرجات جدول زیر چنانچه مجموع ارزش اقلام پوشاک، مواد غذایی، ماشین آلات در یک جامعه فرضی ۱۴۵ میلیارد ریال باشد، در اینصورت الف) تولید ناخالص داخلی ب) تولید ناخالص داخلی سرانه را محاسبه کنید.

ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{1}{4}$ ارزش تولیدخارجیان مقیم کشور
هزینه استهلاک	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند
جمعیت کل کشور	۳۵ میلیون نفر
ارزش تولید مردم کشور در خارج اقامت دارند	۴۵ میلیارد ریال
ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	۴۴ میلیارد ریال

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

نمونه مسائل درس ۱۱ اقتصاد

۱- اطلاعات جدول زیر بیانگر وضعیت توزیع درآمد ایران در سال ۱۳XX براساس شاخص دهک هاست، چنانچه تفاوت سهم دهک اول و چهارم ۱/۵ درصد، تفاوت سهم دهک دوم و پنجم ۲ درصد، تفاوت سهم دهک ششم و نهم ۳ درصد و تفاوت سهم دهک هفتم و دهم ۶/۵ درصد باشد، در این صورت سهم دهک های چهارم و پنجم و ششم و هفتم را محاسبه کنید.

$1/5 = \text{دهک اول} - \text{دهک چهارم}$
$1/5 = 7 - \text{دهک چهارم}$
$8/5 = \text{دهک چهارم}$
$2 = \text{دهک دوم} - \text{دهک پنجم}$
$2 = 7/5 - \text{دهک پنجم}$
$9/5 = \text{دهک پنجم}$
$3 = \text{دهک ششم} - \text{دهک نهم}$
$3 = \text{دهک ششم} - 12/5$
$9/5 = \text{دهک ششم}$
$6/5 = \text{دهک هفتم} - \text{دهک دهم}$
$6/5 = \text{دهک هفتم} - 16/5$
$10 = \text{دهک هفتم}$

سهم دهک اول	۷ درصد
سهم دهک دوم	۷/۵ درصد
سهم دهک سوم	۸ درصد
سهم دهک چهارم	۸/۵
سهم دهک پنجم	۹/۵
سهم دهک ششم	۹/۵
سهم دهک هفتم	۱۰
سهم دهک هشتم	۱۱ درصد
سهم دهک نهم	۱۲/۵ درصد
سهم دهک دهم	۱۶/۵ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت	۱۰۰٪ درآمد ملی کشور

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۲- در کشوری نسبت سهم دهک دهم به دهک اول جامعه از درآمد ملی در سالهای ۱۹۷۲، ۱۹۷۳، ۱۹۷۴، ۱۹۷۵ به ترتیب برابر با ۵/۵، ۵، ۶/۵، ۶ محاسبه شده است، وضعیت توزیع درآمد در این کشور در چه سالی مناسب تر بوده است؟

هرچه این نسبت کمتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه مناسب تر است \rightarrow $\frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد}$

۱۹۷۲	۱۹۷۳	۱۹۷۴	۱۹۷۵
۵/۵	۵	۶/۵	۶
	توزیع مناسب تر	توزیع نامناسب تر	

۳- در یک کشور سهم دهک اول، نهم و دهم از درآمد ملی در یک سال، به ترتیب ۴، ۲۱، ۲۶ درصد بوده است، شاخص وضعیت توزیع درآمد بین مردم را در این کشور محاسبه کنید.

$$\text{شاخص توزیع درآمد} = \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{۲۶}{۴} = ۶/۵$$

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۴- جدول زیر بیانگر وضعیت توزیع درآمد یک کشور فرضی در سال ۱۹۷۸ میلادی براساس شاخص دهک هاست، چنانچه تفاوت سهم دهک اول و دهم، ۱۹ درصد، تفاوت سهم دهک دوم و نهم $۹/۵$ درصد، تفاوت سهم دهک هفتم و ششم ۳ درصد و دهک هفتم و سوم $۶/۵$ درصد باشد، سهم دهک اول و سوم و هفتم و نهم را محاسبه کنید.

$۱۹ = \text{دهک اول} - \text{دهک دهم}$
$۲۳ = \text{دهک اول} - ۱۹$
$۴ = \text{دهک اول}$
$۹/۵ = \text{دهک دوم} - \text{دهک نهم}$
$۹/۵ = ۵ - \text{دهک نهم}$
$۱۴/۵ = \text{دهک نهم}$
$۳ = \text{دهک ششم} - \text{دهک هفتم}$
$۲/۵ = ۸/۵ - \text{دهک هفتم}$
$۱۱ = \text{دهک هفتم}$
$۶/۵ = \text{دهک سوم} - \text{دهک هفتم}$
$۶/۵ = \text{دهک سوم} - ۱۱$
$۵/۵ = \text{دهک سوم}$

سهم دهک اول	۴ درصد
سهم دهک دوم	۵ درصد
سهم دهک سوم	۵/۵ درصد
سهم دهک چهارم	۷/۵ درصد
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	۸/۵ درصد
سهم دهک هفتم	۱۱ درصد
سهم دهک هشتم	۱۳ درصد
سهم دهک نهم	۱۴/۵ درصد
سهم دهک دهم	۲۳ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت	۱۰۰٪ درآمد ملی کشور

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۵- وضعیت توزیع درآمد را در دو کشور مساله یک و چهار مقایسه کنید، توزیع درآمد در کدام کشور مناسب تر و عادلانه تر است؟

در مساله ۱

$$\text{شاخص توزیع درآمد} = \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{۱۶/۵}{۷} = ۲/۳۶$$

در مساله ۲

$$\text{شاخص توزیع درآمد} = \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} = \frac{۲۳}{۴} = ۵/۷۵$$

توزیع درآمد در کشور مساله یک عادلانه تر از کشور مساله دو است، هرچه شاخص توزیع درآمد یعنی نسبت دهک دهم به دهک اول نسبت کمتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه مناسب تر است

۶- در صورتی که تولیدات کشور فرضی مطابق با اطلاعات ارائه شده در جدول زیر باشد الف) تولید ناخالص داخلی ب) تولید ناخالص داخلی سرانه را محاسبه کنید.

تولید شرکتهای ایرانی در خارج از کشور	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
تولید خارجیان مقیم ایران	۸,۷۰۰,۰۰۰ تومان
تولید شرکتهای ایرانی در داخل کشور	۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
جمعیت کشور	۳۵ میلیون نفر

ارزش پولی مجموع تولیدات داخل مرز کشور = GDP (تولید ناخالص داخلی)

تولید شرکتهای ایرانی در داخل کشور + تولید خارجیان مقیم ایران = GDP

$$GDP = ۸.۷۰۰.۰۰۰ + ۱۲۵.۰۰۰.۰۰۰ = ۱۳۳.۷۰۰.۰۰۰$$

الف

ب

$$\text{تولید ناخالص داخلی سرانه} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت}} = \frac{۱۳۳.۷۰۰.۰۰۰}{۳۵.۰۰۰.۰۰۰} = ۳/۸۲$$

یعنی به ازای هر فرد در ایران، ۳/۸۲ تولید صورت می گیرد.

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۷- در یک جامعه فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یکسال تولید شده است، با توجه به رقم این تولیدات و سایر داده ها، الف) تولید ناخالص داخلی این جامعه چقدر است ب) اگر جمعیت این کشور ۴۵ میلیون نفر باشد، درآمد سرانه را محاسبه کنید.

ارزش تولیدات			
۶۳,۰۰۰,۰۰۰	ماشین آلات	۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان	
۵۵,۰۰۰,۰۰۰	پوشاک	۵۵,۰۰۰,۰۰۰	
۸۲,۰۰۰,۰۰۰	مواد غذایی	۸۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان	
$۸۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۰/۱ = ۸,۲۰۰,۰۰۰$	خدمات ارائه شده	۰/۱ ارزش مواد غذایی	
$۶۳,۰۰۰,۰۰۰ + ۵۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۱۸,۰۰۰,۰۰۰$	سایر مواد مورد نیاز	مجموع پوشاک و ماشین آلات	
۳۲۶.۲۰۰.۰۰۰	مجموع ارزش تولیدات = GDP = تولید ناخالص داخلی		
$\text{درآمد سرانه} = \frac{۳۲۶.۲۰۰.۰۰۰}{۴۵.۰۰۰.۰۰۰} = ۷/۲۵$		$\text{درآمد داخلی} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت}}$	

۸- برای کشوری با دو کالا به شرح جدول ذیل، تولید ناخالص داخلی اسمی و واقعی را محاسبه کنید.
ب) نرخ رشد تولید اسمی و نرخ رشد تولید واقعی را نیز محاسبه نمایید. (سال ۸۹ سال پایه)

سال ۱۳۹۰		سال ۱۳۸۹		کالا
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۲۵	۱۵۰	۵۰	۱۰۰	A
۳۰۰	۵۰	۱۵	۲۰	B
$۲۵ \times ۱۵۰ + ۵۰ \times ۳۰۰ = ۱۸۷۵۰$		$۵۰ \times ۱۰۰ + ۱۵ \times ۲۰ = ۵۳۰۰$		تولید ناخالص داخلی به قیمت اسمی
$\frac{۱۸۷۵۰ - ۵۳۰۰}{۵۳۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۵۴$				نرخ رشد GDP اسمی
نشانیگر رشد ۲۵۴ درصدی تولید ناخالص داخلی به قیمت اسمی در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ است				
$۲۵ \times ۱۰۰ + ۳۰۰ \times ۲۰ = ۸۵۰۰$		$۵۰ \times ۱۰۰ + ۱۵ \times ۲۰ = ۵۳۰۰$		تولید ناخالص داخلی به قیمت واقعی
$\frac{۸۵۰۰ - ۵۳۰۰}{۵۳۰۰} \times ۱۰۰ = ۶۰/۳$				نرخ رشد GDP واقعی
نشانیگر رشد ۶۰/۳ درصدی تولید ناخالص داخلی به قیمت واقعی در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ است				

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۹- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر تولید به قیمت جاری و ثابت را در هر سال محاسبه کرده و نرخ رشد آنها را محاسبه کنید.

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۰		کالا
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۷۵	۴۰۰	۱۵۰	۳۰۰	A
۷۰۰	۱۲۰	۴۰۰	۶۰	B
$75 \times 400 + 700 \times 120 = 114000$		$150 \times 300 + 400 \times 60 = 69000$		تولید ناخالص داخلی به قیمت اسمی
$\frac{114000 - 69000}{69000} \times 100 = 65/2$ <p>نشانگر رشد ۶۵/۲ درصدی تولید ناخالص داخلی به قیمت اسمی در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۰ است</p>				نرخ رشد GDP اسمی
$75 \times 300 + 700 \times 60 = 64500$		$150 \times 300 + 400 \times 60 = 69000$		تولید ناخالص داخلی به قیمت واقعی
$\frac{64500 - 69000}{69000} \times 100 = -6/52$ <p>یعنی در سال ۹۲ نسبت به سال ۹۰ معادل ۶/۵۲ درصد تولید ناخالص داخلی به قیمت واقعی کاهش داشته است.</p>				نرخ رشد GDP واقعی

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۱۰- با توجه به جدول زیر و تولید کالاها در مدت یک سال در یک جامعه فرضی و ۵۰ میلیون نفر جمعیت در این جامعه، الف) تولید ناخالص داخلی محاسبه کنید ب) تولید خالص داخلی را محاسبه کنید ج) تولید ناخالص داخلی سرانه چقدر است؟

ارزش تولیدات		
$250 \times 100,000,000 = 25,000,000,000$	۲۵۰ دستگاه از قرار هر دستگاه یک صد میلیون ریال	ماشین آلات
$755 \times 100,000,000 = 75,500,000,000$	۷۵۵ عدد از قرار هر عدد یکصد میلیون ریال	پوشاک
$25 \times 60,000,000 = 1,500,000,000$	۲۵ تن از قرار هر تن شصت میلیون ریال	مواد غذایی
$1,500,000,000 \times \frac{3}{5} = 900,000,000$	$\frac{3}{5}$ ارزش مواد غذایی	خدمات ارائه شده
۱۰۲,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰	مجموع ارزش تولیدات = GDP = تولید ناخالص داخلی	
۹۰۰ میلیون ریال	هزینه استهلاک	
$102,900,000,000 - 900,000,000 = 102,000,000,000$	هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی	
$\text{درآمد سرانه} = \frac{102,000,000,000}{50,000,000} = 2,040$	$\text{درآمد داخلی} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت}}$	

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان

۱۱- توجه به مندرجات جدول زیر چنانچه مجموع ارزش اقلام پوشاک، مواد غذایی، ماشین آلات در یک جامعه فرضی ۱۴۵ میلیارد ریال باشد، دراینصورت الف) تولید ناخالص داخلی ب) تولید ناخالص داخلی سرانه را محاسبه کنید.

	۱۴۵ میلیارد ریال	مجموع ارزش اقلام پوشاک، مواد غذایی، ماشین آلات
$= ۴۴ \times \frac{۱}{۴} = ۱۱$ میلیارد ریال	ارزش تولیدخارجیان مقیم $\frac{۱}{۴}$ کشور	ارزش خدمات ارائه شده
	ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند $\frac{۲}{۳}$	هزینه استهلاک
	۳۵ میلیون نفر	جمعیت کل کشور
	۴۵ میلیارد ریال	ارزش تولید مردم کشور در خارج اقامت دارند
	۴۴ میلیارد ریال	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
	میلیارد ریال $۱۴۵+۱۱+۴۴=۲۰۰$	تولید ناخالص داخلی (GDP) برابر است با مجموع ارزش اقلام پوشاک، مواد غذایی، ماشین آلات و ارزش خدمات ارائه شده و ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
	$\text{درآمد سرانه} = \frac{۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰}{۳۵.۰۰۰.۰۰۰} = ۵۷۱۴$	$\text{درآمد داخلی} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت}}$

تهیه کننده: خانم حبیبی فر - دبیرستان بزرگمهر همدان